

BOGAT PROGRAM S 23 TOČKAMI

Odbor, ki vodi vse predpriprave za ogromno prireditve angleško poslujočih društev Slovenske Dobrodelne Zveze v nedeljo na Pintarjevi farmi, je pripravil obširen, toda skrajno zanimiv program, ki obsega v celoti kar 23 točk. Na programu vidimo vsakovrstno atletiko, dirkanje, tekmé, vlačenje vrvi, metanje žog in valjarjev, metanje jajc, skok na širino, višočino, skratka vse, kar je zanimivega in sportnega v atletiki. Za boljše in težje točke programa se bodo dajale nagrade. Na primer za zmagovalce vlečenja vrvi pravijo, da je na vrsti—sod ječmenovca. Fantje so tako obljubili, in bo tako. Zanimive bodo dirke in skoki mladih deklet. Dirke na razdaljo 75 in 100 jardov, skok na široko in visoko, zlasti pa bo zanimivo metanje močnih valjarjev, za katero tekmo se nekatere naše močne in gibčne članice že ves teden primerno vežbajo.

Nekaj novega na programu pa bo vstopnina k plesu. Dosedaj je bila vedno navada, da se na plesnem prostoru gibljejo in napotje delajo ljudje, ki sploh ne plešejo. V nedeljo bodo pa samo dotični na plesnem prostoru, ki bodo res plesali. In kdor bo hotel na plesni prostor, bo moral plačati cent. Po vsakem plesu se plesni prostor popolnoma sprazne, in kdor za prihodnji ples plača cent, lahko pleše naprej. Za en kvoder se vsakdo gotovo napleše. Druge vstopnine ne bo, kot en cent za ples. Opozorjamo tudi na ogromno parado, ki jo priredi pripravljalni odbor po vsej naselbini z okrašenimi avtomobili. Ako imate avto, pridite z njim v soboto popoldne v parado v večjo agitacijo in propagando plemenite ideje, ki jo zastopa Slovenska Dobrodelna Zveza.

Ako nečemo imeti puntov
na javnih cestah, je treba
glasovati za davke

Cleveland. — A. V. Cannon, ki je načelnik vseh dobrodelnih organizacij v Clevelandu in okolici, je izjavil, da je na vsak način potrebno, da se volivcem v Clevelandu predloži pri volitvah 8. novembra prošnje, da se naložijo novi davki, katerih svota bi se porabila za podporo brezposelnim. Ti novi davki bi znašali \$1.00 od vsakega \$1,000 vredne davčne lastnine. Že lansko leto so volivci odobrili enako svoto, ki je prinesla letos \$850,000, in bo prinesla do konca leta še nadaljnjih \$850,000, toda ta denar ne zadostuje. Novi davki bi morali prinesiti najmanj \$3,500,000 na leto, da se vsaj deloma zadosti ogromnim zahtevam brezposelnih družin. Cannon je izjavil: "Jaz sem z vso silo za uvedbo novega davka. Mučno je v teh dnevih prositi za nove davke, toda kdor pogleda na prošnje brezposelnih družin, mora priznati, da mora preskrbeti z življenjem stradalajoče, ako nečemo imeti javnih puntov na ulicah. Zvezna vlada nam ne bo dosti pomagala. Nadalje bo tudi mestna vlada najbrž predložila zahtevo, da se glasuje glede novega davka v svoti \$1.30 od \$1,000 davčne lastnine. Ako volivci tega ne odobrijo, tedaj bo plača policistom in ognjegascem znižana za 25 odstotkov. Do 9. septembra se morajo dobrodelne družbe in mestna vlada odločiti, ako bodo zahtevali nove davke."

Največji bankrot

New York, 30. avgusta. Največja transportna družba na svetu, The Interborough Rapid Transit Co., ki lastuje podzemeljsko in nadzemeljsko železnico v New Yorku, se je proglasila bankrotnim, ker ne more 1. septembra zapadle menjice plačati. Dolžna svota znaša \$31,000,000. To je največji bankrot v zgodovini Zedinjenih držav. Kapital omenjene družbe znaša \$494,000,000. Delnice na borzi so padle v dveh dnevih za 15 točk, in so danes vredne le \$21.

Veterani so že dobili
\$6,000,000,000

Washington, 30. avgusta. Rear-admiral Byrd naznanja, da so bivši ameriški vojaki dobili od vlade v raznih podporah že \$6,000,000,000, in do konca leta 1945 dobijo ti veterani še nadaljnih \$21,500,000,000. Ves ta denar mora priti iz žepov davkoplačevalcev. Narodna liga za ekonomijo bo odločno nastopila proti večjim nadaljnim izplačilom bivšim vojakom.

Umrli od strahu

Dva zamorska roparja sta prišla večer popoldne v stanovanje Mrs. Carrie Siess, ki je 65 let stara ženska in stanuje na Brush Road blizu Chardon Road. Pri Mrs. Siess se je nahajala tudi Mrs. Thomas Carey, 64 let stara. Zamorsta sta zvezala obe ženski in ju privezala ob stol v kleti, nakar sta začela razmetavati po hiši. Vse sta se premetala. Odnesla sta \$15.00 v srebrnih dolarjih, in če sta še kaj drugega odnesla, se ne ve. Odpeljala sta se s starim sedan avtomobilom. Mrs. Carey je potem splezala skozi okno kleti in šla iskat pomoči. Ko so prišli sosedi, so dobili Mrs. Siess mrtvo na stolu. Umrli sta od strahu.

BODITE PREVIDNI, DA VAM NE BO ŽAL

Ker so solčni žarki ob času solčnega mrka mnogo močnejši kot sicer, je velika nevarnost za vas, ako gledate v sonce ob času mrka kot sicer. Nosite črna očala, katera ste zakadili z dimom od sveče, ali pa fotografsko filma, ker sicer vam povzročijo solčni žarki slepoto za življenje.

Pazite na svoje oči, ko opazujete
danes popoldne popolni solčni mrk

Več Amerikancev bo danes popoldne zrl proti nebu, kakor pa jih bo šlo dne 8. novembra volit predsednika Zedinjenih držav. Kajti danes ima svet jako redko priliko, da vidi popolni solčni mrk, kar se pripeti na dolga leta. Glede letošnjega solčnega mrka se je izjavil dr. Harlow Shapley, vodja Harvard observatorija, sledeče: "Četudi je oblačno, pa je solčni mrk čudovito prikazen. Nenadna prikriven črni senec neba v sredi popoldneva sugestivno prihajajočo grozo in pogubo, in ko se temne senice zopet skrijejo in posveti sonce, tedaj vsak vzdihne, kot bi se rešil strašne more. V resnici je nekaj veličastnega telesa po nebeškem svodu."

"Z vse drugačnim pogledom pa zre priprost človek na solčni mrk, kot pa zro znanstveniki. Čas solčnega mrka je čas izvanrednega opazovanja nebeških teles, in ta opazovanja se ne morejo izvršiti ob nikakem drugem času solčnega mrka. Čas mrka je čas opazovanja solčne korone, tej malo znani vrhni atmosferi solca. Znanstveniki analizirajo obliko, fizično zgradbo, kemično sestavo, študirajo spektrum, in potom spektruma pa fiziko in kemijo kromosfere. Spektrum se razlaga sledeče: če se spusti svetlobni žarek skozi prizmo — prizma je robat kos stekla — tedaj se svetloba razbije ali razvije v svoje prvotne barve, in posledica je — mavrica, kateri pravimo spektrum. Kromosfera je najnižja sestavina solčne atmosfere, obstoječa z gorljivimi plinov, in samo par tisoč milj debela. V splošnem je roza barve."

"Znanstveniki bodo ob priliki solčnega mrka opazovali učinek solčne svetlobe na razpošiljanje po radio in mnogo drugih stvari, katere pa lajka menda ne bi zanimalo. Žal, da ima letos solnce ob času solčnega mrka nezvedelo višino in jasne zvezde so enako nezadovoljivo razdeljene okoli solca, da bi se mogla s kakim uspehom presku-

Suhači v Ameriki imajo še
silno moč. Mokri pred
težavnimi problemi

Washington, 30. avgusta. Vsakdo se moti, kdor misli, da so ameriški suhači tepeni. Sicer so mnogo na slabšem kot so bili pred 10. leti, toda imajo še vedno med narodom moralno moč, katere mokri ne smejo podcenjevati. Suhači imajo visoko politično inteligenco. Če bi mogli, bi lahko preprečili imenovanje Upshawa kot predsedniškega kandidata suhačev. Toda pravi voditelji suhačev se ne zmenijo zanj, ker dobro vedo, da suhači kot posamezna stranka, ne morejo nikdar zmagati, in bi s tem le pokazali svojo slabost. Zato pa voditelji suhačev letos ne bodo hodili v ogenj po kostonje za suhača Upshawa, pač pa bodo obrnili vso svojo energijo na priprave, da izvolijo kolikor mogoče kongresmanov, ki na kongres in nihče drugi ima moč odpraviti prohibicijo. In tozadevno se mokri dosedaj niso še dosti potrudili. Oni podcenjujejo moč suhačev. Dežela je lahko 80 procentov mokra, toda če je v kongresu le 146 suhaških članov izmed 435, pa ostane 18. amendent kot je. Poleg tega morajo mokri dobiti na svojo stran najmanj 36 držav. Za 33 so jih sigurni, o ostalih treh pa zelo dvomijo. Tudi v denarnem oziru suhači niso še na koncu. V blagajni imajo nad \$500,000, in ko predložijo svojim pristašem pravi položaj, pričakujejo spraviti skupaj par milijonov dolarjev.

Volitve v Californiji

Sacramento, Cal., 30. septembra. Včeraj so se vršile primarne volitve v Californiji in South Carolini. Glasovanje je bilo povsod precej napeto. V Californiji je dobil McAdoo 43,956 glasov, Shuler 10,887 in Wardwell 27,614. To je na demokratskem tiketu za zveznega senatorja. McAdoo drži z Rooseveltom, do čim se trdi, da je Wardwella podpiral Smith. Glasovi se niso prešteli. McAdoo je za preklie 18. amendent. Na republikanskem tiketu pa je kandidiral sedanji senator Shortridge, eden prvih prijateljev Hooverje, ki je glede prohibicije neodločen in velik nasprotnik naseljencev. Shortridge je dobil 34,096, njegov nasprotnik Tubbs pa, ki je za takojšnjo odpravo prohibicije, pa je dobil 48,296. Glasovi še niso prešteti. V South Carolini je očitno zgubil suhač in bo izvoljen Smith, ki podpira priprave demokratov, da se odpravi prohibicija.

Hindenburg je odlikoval
Mussolinija

Berlin, 30. avgusta. Predsednik nemške republike Hindenburg je odlikoval diktatorja laške kraljevine, Mussolinija, z zlato kolajno za zasluge, katere si je Mussolini pridobil ob priliki praznovanja stoletnice Goetheja.

Novodošli sinko

Tetica štoklja se je oglasila pri poznanem čevljarju Podboršek na 1167 E. 76th St. in je pustila družini zalega sinčka. Mati in dete, vse je zdravo. Iskrene čestitke!

Zadušnica

Ob prilik 6. obletnice smrti Alberte Jenc se bo v četrtek, 1. septembra ob 7. uri zjutraj v cerkvi sv. Vida, brala sv. maša. Prijatelji ranjke so prijazno vabljeni.

Program za obnovo dela v
teku. American Federation
of Labor pomaga

Washington, 30. avgusta. Z resnim delom se je pričelo v tem mestu, da se v najkrajšem času preskrbi zaposlenost stotisočim ameriškim delavcem. Odbor, imenovan po predsedniku, bo deloval nekako na isti način, kot je deloval tekom vojnih časov odbor za prodajo Liberty bondov. 24 ur potem, ko je bila komisija imenovana, je že poseben pododsek naredil program in si prilažil geslo: varno delo, več dela! Predsednik tega pododseka je Walter C. Teagle, predsednik Standard Oil Co. Ob istem času se je oglašil tudi Wm. Green, predsednik American Federation of Labor, ki je izjavil, da je korak glede imenovanja komisije za pobijanje brezposelnosti, prvi večji korak, ki bo v resnici prinesel uspeh. Važen je korak, katerega je odobrila komisija, ko se je zavzela za to, da se delovne ure znižajo in da se na ta način več brezposelnih delavcev pritegne na delo. Veliko upanja je tudi vzbudila proklamacija vlade, da se ustavi vsaka nasilna prodaja hiš in posestev, ako so zapadle obresti, davki in plačila na prve vknjižbe. Tekom teh 60 dni pričakuje korporacija za zvezna posojila, da bi financirala banke in druge slične zavode in tako ustavila nasilno prodajo tisočih privatnih hiš in posestev.

Davek na vstopnice

Kot znano je pretekli kongres naložil davek na gledališke vstopnice in na vstopnice k raznim prireditvam. Ta postava je sedaj v veljavi, in se pobira davek od vseh vstopnic, ki se prodajajo za višjo ceno kot 40 centov. Do svote 40c so vstopnice proste davka. Vstopnice, ki se prodajajo nad ceno 40c so po novi določbi obdavčene po 10 odstotkov, katere je treba plačati dohodninskemu uradu. Izvzete od te določbe so le cerkvene prireditve in rezne dobrodelne prireditve. Društva niso izvzeta in se morajo podvreči tej določbi. Tiskarne bodo dobile posebne forme, na katerih javijo imena društev, za katere so tiskale kake vstopnice in količino in kako ceno, in priložiti se mora ena tiskana vstopnica kot dokaz. Tajniki društev naj torej pazijo, da bodo plačevali davek na dohodninskem uradu, ker drugače jih zadenejo sitnosti in neprilike. To se tiče samo vstopnic, ko je vstopnina več kot 40 centov.

Cene za morsko vožnjo
se bodo zvišale

New York, 30. avgusta. New York Times poroča, da so sklenili lastniki vseh večjih prekomorskih družb, da se snidejo oktobra meseca k konferenci v Londonu, pri kateri bodo zvišali cene prekomorske vožnje. Aprila meseca so družbe znižale prevoznino za 20 procentov, in promet na parnikih se je precej zvišal, tako da lahko zvišajo tudi cene.

Uredniški obisk

V torek zjutraj nas je obiskal v uredništvu Mr. Ivan Molek, urednik "Prosvete" v Chicagi. Prišel je v Cleveland na obisk, ko se mudi na počitnicah. Z njim zaeno je dospel Mr. Bernik, urednik v glavnem uradu S. N. Jednote in znani dopisnikar Mr. Yontez iz Collinwooda. * Lahko je molčati in s tem veliko povedati.

Bivši Habsburžan prijet na
španskem kot zarotnik
proti režimu

Madrid, 30. avgusta. Nadvojvoda Carlos iz Habsburške hiše, svak princezinje Ileana, sestre jugoslovanske kraljice, je bil včeraj v Barceloni aretiran. Prepeljan bo v Seville, kjer bo postavljen pred vojno sodišče, da se zagovarja radi udeležbe pri zadnjem puntu proti obstoječi španski vladi. Medtem pa je bil z obsojen general Jose Sanjurjo, katerega so prepeljali v zapore v El Dueso, kjer bo moral sedeti v ječi do svoje smrti radi udeležbe pri puču zoper vlado. Prepeljali so ga v zapore skrivej, da bi preprečili javne demonstracije. Kljub temu pa je prišlo v raznih delih dežele do spopadov s policijo in orožniki. Pričuje se skorajšnje spremembe vlade. Nemiri so nastali, ker je vojno sodišče generala Sanjurjo obsojilo na smrt, toda je vlada spremenila kazen v dosmrtni zapor. Komunisti so v mnogih mestih protestirali proti spremembi kazni. Zopet v drugih provincah so pa ljudje protestirali proti preostri obsodbi in prišlo je do spopadov med monarhisti in republikanci.

Radi silne vročine

Včeraj je vladala v Clevelandu silna vročina. Toplomer je kazal v senci 91 stopinj. Ena oseba je umrla radi vročine. 35 oseb je popadalo na tla na prostorih zrakoplovnega pristana, kjer so opazovali zrakoplovne dirke. Več so jih morali prepeljati v bolnico. Za danes se preokuje enako vroče vreme, in šele proti večerju bo nekoliko hladneje. Vročina prevladuje zlasti v krajih, ki so najbližji velikim jezerom.

Župan in šintarji

Župan Miller je prepovedal okrajnim šintarjem loviti pse po Clevelandu. Okrajni šintarji pa trdijo, da imajo to pravico po državni postavi. Šli so na sodnijo, ki naj jim to pravico potrdi. Ampak župan Miller je naročil policiji, da mora loviti šintarje, ki lovijo pse po mestu.

Zanimive vesti iz življenja
naših ljudi po ameriških
naselbinah

V slovenski farmerski naselbini v Willard, Wisconsin, je zbolelo in poginilo mnogo goveje živine slovenskim farmerjem. Zdravniki pravijo, da je to radi suše, ker živini primanjkuje svežih hran.

V Ely, Minnesota, so imeli hudovito, ki je v mestu naredila nad \$100,000 škode. Hudo je prizadet predsednik društva "Prvi Majnik," od SNPJ, Mr. Jos. Bavetz. Odnoslo mu je streho s hiše, in njegova družina je morala iskati začasno zavetje v kleti. Blizu Chisholma, Minn., pa je toča potokla in uničila vse pridelke. Rojaki trpijo ogromno škodo.

V Conemaugh, Pa., so brezposelni Slovenci ustanovili svoj klub, kateremu so dali ime "Armada dobrot." Pravijo, da vstopnine ni nobene, sprejemajo pa kot prispevke vino, šunke, itd., poleg tega pa tudi niklje, desetiče, kvodre. Klub ima samo blagajnika.

25 letnico srečnega zakonskega življenja sta 7. avgusta praznovala Mr. in Mrs. Joe in Ana Levar v Milwaukee, Wis. Istotam sta Mr. in Mrs. Frank X. Veranič praznovali deset letnico poroke.

Listnica uredništva

A. L. Novi kovani jugoslovanski novci po 10 dinarjev so vredni 17 centov in pol. — Naročnik. Postava o zapuščinah v državi Ohio določuje, da se plača en odstotek davka na zapuščino pod \$25,000, ako gre zapuščina direktno ženi in mladoletnim otrokom.

R. Z., Cleveland, O. — Jugoslavija je danes pripoznana in ne pravimo, da je naša domovina Slovenija, pač pa Jugoslavija. Slovenci, Hrvati in Srbi smo Jugoslovani. Dopis bi razburil duhove po nepotrebnem, torej ga ne bomo priobčili.

Euclid Rifle klub

Danes popoldne se vrši na Močilnikarjevih farmah mala zabava članov Euclid Rifle kluba in njihovih družin. Pridite vsi! Ne bo nobenega nič stalo.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$3.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$1.75 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po razpisalnicah: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt leta \$1.75
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 5 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pokiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DERBEVE and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 83

No. 205, Wed., Aug. 31st, 1932

Ali dobimo cenejši plin?

Sedanji mestni vladi pod demokratičnim županom Millerjem se očita to ali ono. Naravno, ker nihče ni brez nasprotnikov. Po našem mnenju je 6 mesecev še prekratka doba, da bi mogel župan pokazati vse svoje dobre strani, do čim se slabe itak same raznašajo. Vsakdo naj se postavi na stališče župana, in pri svojem lastnem poslu pogleda okoli sebe, če je takoj v začetku vse pravilno in vzorno odredil, da bi vsem ugajal.

Toda polagoma pa prihaja Millerjeva vlada v svoj stalež. Edino zlo, s katerim se ima boriti sedanja demokratska vlada v City Hall, je strašna depresija. Da bi bila ta Millerjeva vlada na krmilu v letih obilice in prosperitete, ko so gospodarili republikanci, in so davki prihajali več kot preveč v javno blagajno, tako da se je lahko celo kradlo milijone iz blagajne, tedaj bi bilo seveda danes vse drugače. Tako se pa mora vlada zadovoljiti s tem, kar ima, ko tekem enega samega leta ostane za \$20,000,000 davkov neplačanih. Tisoče delavcev radi tega ne more dobiti mestnih del.

Pretekli teden je Millerjeva vlada nepričakovano, nenadoma, zopet naredila korak, ko se je potegnila za ljudske interese, s tem, da je zahtevala od državne utilitetne komisije, da prisili plinovo družbo v Clevelandu, da zniža cene plinu za 10 procentov, in to takoj, neodvisno od stare zahteve mesta, da se splošno znižajo cene.

"Ameriška Domovina" je prepričana, da je naredila mestna vlada pravi korak, da je zahteva mestne vlade za znižanje plinovih cen absolutno poštena in času primerna. Državna komisija se je tega zavedala, pa je odredila tozadevno obravnavo v rekordnem času, ko bo 6. septembra začela razpravljati o tem.

Mestna vlada trdi pri državi: časi, v katerih živimo radi depresije, in vsak način opravičujejo znižanje cen plina, in sicer za najmanj za 10 odstotkov na vsakih 1,000 kubičnih čevljev plina. Natančna preiskava knjig plinov družbe je prinesla na dan, da četudi kompanija zniža cene plinu, kakor se zahteva, da bo še vseeno dobiček dovolj velik, da bodo dobivali vsi delničarji velike dividende, boljše dividende, kot jih pa dobiva danes večina delničarjev ameriških kompanij.

Prvič v zgodovini mest v državi Ohio se je zgodilo, da je mestna vlada pritisnila na kako kompanijo, da mora znižati plače radi — depresije. Ako je tak pritisk ustaven, postaven ali ne, o tem ni govora. Razveseljivo dejstvo je le, da je državna utilitetna komisija, ki ima pri odločevanju cen prvo besedo, takoj pristala na zahtevo mesta in pozvala zastopnike kompanije, da pridejo v Columbus, kjer se bo tozadevno obravnavalo in odločilo.

Brez dvoma je, da bo mesto končno zmagovalo v tej borbi in da se bo kompanija morala podati. Zahteva po znižanju cene naravnega plina je stara že pet let v Clevelandu.

Hopkins je bil prvi, ki je zahteval, da se mora cene naravnemu plinu znižati. Hopkins je začel akcijo, toda prišel ni nikamor naprej, in medtem se je zameril odločujočim republikanskim magnatom, ki so ga pahnili od mestne vlade in na njega mesto postavili Daniel Morgana. Morgan je pustil vslo stvar mirno počivati, in ko je prišel za njim Miller do županskega urada v City Hall, je dobil vprašanje tako zamotano in zapleteno, da ni mogel nikamor.

Namesto da bi Miller čakal, kdaj se bodo odvetniki medseboj zedinili, da začnejo s tožbo proti družbi, ki prodaja naravni plin, je šel in kratkoma zanesel vse vprašanje cen plina na državno utilitetno komisijo, ki je merodajna, da narekuje, koliko naj enake kompanije zahtevajo za svoje proizvode. In da se zniža cena plina je več kot pravično.

Družba, ki prodaja naravni plin v Clevelandu je zelo bogata družba, ki deli masne dobičke. Naravni plin je pa povprečnemu Clevelandčanu vsakdanja potreba, skoro enako kot kruh. In ravno povprečni Clevelandčani je danes najbolj prizadet. Znižanje plinovih cen bo koristilo Clevelandčanom v znesku do skoro \$200,000.00 na mesec ali skoro \$2,500,000 na leto. To se bo ljudem poznalo, kompanija bo pa še vedno lahko delila dividende, dasi nekoliko manjše, svojim delničarjem.

D O P I S I

IZ URADA TAJNIŠTVA SLOVENSKEGA DOMA NA HOLMES AVE.

Cleveland (Collinwood), O.— di delniška seja potrdila, da se Delničarji Slovenskega doma na Holmes Ave. niso imeli že zadnjih par let nikake posebne prireditve. Letos se je namerevalo prirediti piknik. Toda direktorij je bil prisiljen istega trikrat preklicati v prilog društvenim piknikom, osobito pa v prilog piknika Slovenske zadružne zveze. Ker se po danih razmerah piknik ni mogel vršiti v korist Slovenskega doma, je prišel direktorij na idejo, katero je tu-

tembra ob treh popoldne na dvorišču z raznimi igrami, srečolovi, licitacijo itd. V zgornji dvorani bo pa cel štab kuharic in lepih natakarič, da vam bodo vse najboljše postregle. Najpomembnejši del programa se prične zvečer ob 7:30 v spodnji dvorani, kjer priredita pevska zboru Soča in Ilirija koncert v korist Doma. Splošna vstopnina, h koncertu in za ples potem v zgornji dvorani je samo 35 centov.

Pevski zbor Soča, pod vodstvom Mr. Frank Vavtarja, ima sledeče pesmi na programu: "Naše gore" (mešan zbor). "Triglav" (mešan zbor). "Na Gorenjskem je fletno" (mešan zbor). "Na straži" (moški zbor). "Je pa davi slanica padla" (moški zbor).

Pevski zbor Ilirija, pod vodstvom Mr. M. E. Rakarja zapoje: "Deklic" (moški zbor). "Roža" (mešan zbor). "Dobra žena" (mešan zbor). "Med cvetlicami po logu" (mešan zbor).

Zbora sta pa pripravljena navreči še kako lepo pesem, ako bo zanimanje za koncert in povoljna udeležba. Mr. Rakar sporoča, da ima zbor dovolj lepih pesmi v zalogi.

Nastopita tudi gg. Belle in Plut. Seve, ravnali se bodo po tem, kakšno bo razpoloženje od strani občinstva.

Po koncertu se bomo pa zavrtili v zgornji dvorani, kjer se bo tudi izvrstno postreglo za žejne in lačne, kakor tudi za raznimi darili. Ko se bomo naplesali, najedli in napili in odnesli vsa darila, je program za prvi dan končan.

Delavski praznik 5. septembra t. l. prinaša ne samo boljše delavsko bodočnost, marveč tudi mnogo priproste zabave s prireditvijo Slovenskega doma na Holmes Ave. Popoldne se vrši na dvorišču balinarska tekma in razne zabave v zgornji dvorani. Tam se bo tudi postreglo z raznimi okrepčili, duševnimi in telesnimi.

Ob sedmih zvečer se prične ples v zgornji dvorani. Vstopnina amo 25 centov. S to vstopnico boste lahko dobili tudi lep dobiček. Ob 10:30 se bo naznanilo, kdo bo dobil darilo, potem bomo še malo poplesali in zaključili prireditev prijateljsko, z zavestjo, ne samo da smo gmotno prispevali vzdržati v teh kritičnih časih naše narodno podjetje Slovenski dom, pač pa tudi, da se je sporazumno vsa našelbina bratsko združila za boljši moralni in kulturni uspeh.

Opisal sem deloma program dvodnevne prireditve, toda še več točk pa ostane tujinih dneva prireditve. Posebno oskrbnik "shorty" France Legan jih ima več na muhi, ki jih bo spravil na dan za boljši finančni uspeh cele prireditve. Potem pa še Mr. John Tomažič, "floor leader" s konvencij in Kluba slovenskih groceristov in mesarjev ima eno novo iznajdbo za enake prireditve. V oskrbi bo imel tudi licitacijo in tolmačenje programa. In še več drugih fantov in deklet se pripravljajo, da bodo prinesli na dnevni red lepo zabavo in zadovoljnost omenjene dneve. Ta prireditve ne bo samo ameriška, pač pa narodno slovenska.

Vabljeni ste rojaki in rojakinje od blizu in daleč, da poselite prireditev Slovenskega doma. Kot vam je gotovo znano, da so stroški za vzdrževanje takega posloplja, veliki, ker podjetje je odvisno od gotovih dohodkov. Gotovo se bo splošna javnost v Collinwood zavedala, kot sta se pevska zboru Ilirija in Soča, ki sta priskočila na pomoč, da imamo to, kar imamo na programu.

Se nekaj vprašanj. Priblizuje se zimska sezona. Za slovensko šolo je precej dobro preskrbljeno. Ako se bo javnost odzvala dne 25. septembra, bo uspeh. Toda o tem pozneje več.

Kaj pa dramatika? Zahtevali ste preureditev odra in napravili so se stroški za Slovenski dom, kje so pa sedaj igre? Kako se oskrbuje premoženje odseka Lilije? Ali Čitalnica deluje dovolj obširno s svojimi velikim literarnim premoženjem?

Ker smo prepričani, da potrebuje naša župnija za vzdrževanje moralnega uspeha velike žrtve, smo prepričani, da tudi Slovenski dom potrebuje žrtve za vzdrževanje kulturnega uspeha našelbine. Torej na dneve 4. in 5. septembra se zedinimo vsi Slovenci in Slovenke v Collinwoodu kot eden. Ena celotna jednota za procvit našega celotnega napredka. Na veselo in prijateljsko svidenje! Za direktorij Slov. doma:

John Trček, tajnik.

ZA KULISAMI TRGOVANJA Z DIVJIMI ŽIVALMI

V največjih pristaniščih Evrope, kot v Hamburgu, Londonu, Marselju itd., se vrši trgovina, ki je ena najzanimivejših na svetu, namreč trgovina z divjimi živalmi za razne zverinjake in cirkuse. Ravnatelj take trgovske pisarne sedi mirno med raznimi papirji, ki prihajajo od vseh strani sveta k njemu in ki bi lahko pripovedovali najčudovitejše dogodilja. Ta vodja te trgovine, zamenjuje razne živali in vedno gleda na to, da ima vedno zahtevano žival v zalogi.

Zato pa stoje s takimi trgovskimi hišami v zvezi možje, ki imajo posebne izkušnje in lov divjih živali in ki podvzamejo večših lovske ekspedicije, ki trajajo tudi po več let. Vedno se dobi predzrne in podjetne ljudi, ki jim ni nič ljubejšega, kot da se potikajo po pragozdih in močvirjih tropskih krajev, da vlovijo kako posebno redko žival. Od teh ljudi se malo sliši, ker nim ni dosti ležerice na časti in slavi. Njim je edina zabava lov.

Take vrste evropske trgovske hiše imajo svoje zveze z mesti kot je Nairobi, Kartum ali Salisbury v Afriki, Kalkuti v Indiji, Singapore na Malajskem itd. S temi podružnicami trguje lovec in jim dovaža vjete živali. Kadar prodaja svojo vjeto žival, potem je njegovo delo za enkrat končano. Toda za trgovsko hišo se pa začne šele sedaj pravo trpljenje, namreč prevoz vjetih živali v razne dele sveta.

Tudi lovcu se vedno ne posreči, da bi pripeljal vjeto žival na cilj. Mogoče se je mučil meseci in meseci, predno je žival vjel in stalo ga je sila truda s prevozom živali do pristanišča, pa mu je morda žival poginila, predno jo je mogel prodati. Tako je bil ves njegov trud zaman.

Menda je največ divjih živali vjel in prodal ameriški lovec Frank Buck. Že od svetovne vojne sem je ta lovec pripeljal srečno na trg 29 slonov, 60 tigrov, več kot 5,000 opic, 40 kengurujev, 40 medvedov, 90 velikanjskih kač, par sto manjših kač in preko 100,000 raznih redkih ptičev. Buck navadno ostane v kakem pristaniškem mestu in pošlje svoje pomočnike v divjino, ki mu dovedejo divje živali. On pa potem nadzoruje vkrcanje živali in skrbi za to, da pride njegov zverinjak srečno in nepoškodovan v Zedinjene države.

Z lovom divjih živali se lahko veliko zasluži, ako se ima potrebno sposobnost in srečo. Cena redkih živali je namreč zelo visoka. Tako se dobi, na primer, za prilikavega povodnjega konja na ameriškem trgu do \$5,000, za nosoroga \$3,500, za žirafa \$2,500. Kupna vsota zavisi od tega, kako redka žival je in kako težko jo je vjeti. Celo šimpanz prinese do \$350, ker je veliko povpraševanje po njih, a se jih čisto lahko vjame.

Živali vjeti ni tako težava, ampak prevoz iste skozi pragozde, zvezan z silnimi težkočami. Živali morajo deti v kletke ali zabojne in le redko jih lahko vodijo za seboj na vrvi. V pragozdu prežijo na lovca vsakojake nevarnosti. Tako je zašel neki lovec, kije prevažal jako dragocene živali v strugi neke posušene afriške reke v strašen vihar. Utrgal se je oblak in v par minutah je bila izsušena rečna struga napolnjena z vodo. Lovci se je sicer rešili, toda utonili so skoro vsi njegovi črni pomagači in skoro vse vjete živali. Moral je biti vesel, da si je rešil golo življenje.

Tudi sovražni domačini prežijo na take živalske karavane, ki se morejo le počasi pomikati naprej in so radi živali ovirani na obrambi. Seveda, največje razočaranje pa je, ako je dragocena žival po velikem trudu vkrcana na ladjo, toda pogine na potu, kamor je namenjena.

Taka težka izguba je nekoč zadela lovca Frank Bucka. Vjel je devet krasnih mošus-živali, katere je hotel prepeljati v Ameriko, kjer do tedaj še niso imeli v nobenem zverinjaku ali cirkusu takih živali. Osebo je potoval z živalmi, sam jih je krmlil in je bolj skrbel za nje, kot bi bila vsa ladja napolnjena z samimi otroci. Srečno jih je pripeljal do San Francisca, tam je pa na svojo jezo in žalost zvedel, da so živali bolne na smrčku in parklji in da jih mora takoj pobiti. Tako je moral pobiti vseh teh devet redkih živali, s katerih prevozom in lovom se je mučil meseci in meseci. Toda Buck se je zopet kmalu potolažil, kot vsak lovec in se podal zopet na lov po druge živali.

VESTI IZ DOMOVINE

—Smrtna žrtev neurja. Pred dnevi je divjalo silno neurje nad Rifengozdom. Med nevihto sta kosila travo dva sinova posestnika Hriberška. Da bi ušla nevihti, sta hitela med bliski in grozom proti domu. Tedaj pa je nenadno tresčala med njih strela, katero je najbrže pritegnila nase kosa, ki jo je nosil starejši sin Franc na rami. Na čuden način pa je France ostal živ, dočim je obležal mlajši brat Leopold mrtev na mestu.

—Avg. Vidmar, strojni ključavničar, je 9. avgusta umrl v ljubljanski bolnišnici.

—Janko Dornič, lesni trgovec v Mojstrani, je umrl 9. avgusta po kratki bolezni.

—Nevaren srenšov pik. Posestnik Franc Mareš z Mihovega je legel na domačem vrtu v senco, da se malo odpočije. Naenkrat pa je odnekod pribrežal velik sršen in ga pčil naravnost na nos. Gospodar je začutil pri tem grozne bolečine in že je postal tudi ves moder in zatekel v obraz. Domači so poslali po duhovnika, ki je dejal nezvestnega moža v sveto poslednje olje. Pozno popoldne se je bolnik zopet zavedel in s težavo razodel začudenim domačinom, kaj je doživel in kdo je povzročil njegovo nesrečo. Stanje se mu je polagoma izboljšalo in ni več nevarnosti za njegovo življenje.

—Št. Vid pri Stični. V ponedeljek 1. avgusta so začeli pri Golfvih v Zubini pod Velikim Gabrom mlatiti. Mlatijo s strojem, katerega gonijo konji. Pri tem je prišla domača oženjena hči Jožefa v dotiko z jermenom, ki jo je za obleko potegnil na kolo. Kolo jo je grozovito stisnilo in polomilo kosti. Peljali so jo v avtom v bolnišnico v Ljubljano. — Istega dne se je ponesrečila na Glogovici oženjena sestra, tudi že omočena Izak Marija. Vsedla se je z otrokom na voziček, s katerim je šla hlapec po nakošeno travo. Med vožnjo pa je padla z voza tako nesrečno, da si je razbila glavo. Bila je več ur brez zavesti. Bati se je, da bode za posledicami tega padca umrla. — Ravno pri isti hiši je pogorel 4 dni poprej kozolec, nabasan s snopjem. Zazgala je zlobna roka. Orožniki so že odvedli nekega domačina, ki je požiga osumljen, v zapor.

—Na Izanskem je imela mladina svoj veliki praznik. Vršila se je namreč tekma za naslov prvakinje med žanjicami. Prireditve se je vršila na Izanskem polju pod zgodovinskim gradom, četir ure iz vasi ob poti, ki vodi v Iški Vintgar. Na sredi polja

je bil postavljen sijajno okrašen oder, kjer so bili zbrani mnogi predstavniki oblastev, društev in javnosti. Te prireditve so se udeležili ne le domačini in sosedje iz krajev pod Krimom, temveč je prišlo gledat tekmovanje tudi veliko število ljubljancev in Posavcev in Posavk. Prvo nagrado je dobila Albina Zalarjeva, ki je prejela srebrni nastavek, darilo ministra Puclja, drugo nagrado je dobila Francka Senkova in tretje darilo Josipina Trampuševa, ki sta dobili vsaka zapestno uro.

Vlomilec proti svoji volji

Neki pariški ključavničarski pomočnik je bil kaznovan, ker ga je nekoč najel, da mu je odprl ključavnico pri stanovanju. Namreč ni vedel, da ima opraviti s premetenim vlomilec. Ta se je namreč najprej prepričal, da so bili stanovalci dotične hiše odsotni, potem je pa skušal odpreti vrata. Ker pa z raznimi vetrihi nikakor ni mogel odpreti vrat, se je odločil, da bo poklical na delo strokovnjaka. Šel je torej v delavnico ključavničarja, ki se je nahajal v bližini in je tam na drobno razložil, da je sla žena zdoma in pomotoma odnesla ključke seboj. Da bi šel pa takoj rad v stanovanje in je prosil, če bi mu kdo odprl ključavnico. Mojster je poslal enega svojih pomočnikov, ki je kmalu odprl vrata. Ko je dobil za svoje delo od tujca plačilo, je šel ponosno nazaj v delavnico, v zavesti, da se je izkazal kot pravega mojstra.

Toda kmalu so ga predramili iz visokoletečih misli, ko so ga obtožili na odškodnino, češ, da je pomagal pri tatvini. Najemniki dotičnega stanovanja, katerega je odprl, so namreč pri svojem prihodu domov našli stanovanje prazno. Vse, kar je bilo količkaj vredno, je bilo odnešeno. Zvedelo se je tudi kmalu, kdo je pomagal vrata odpret. Pred sodnijo je pomočnik povedal, da je delal v svojem najboljšem prepričanju, da je pomagal dobri stvari, ker je prišel človek k njemu brez klobuka, s cigaro v ustih in je izgledal, kot bi bil kdo iz sosesčine. Toda sodišče ni upoštevalo njegovega izgovora in je bilo mnenja, da bi moral biti pri tem previdnejši in ga je obsodilo na odškodnino 110 dolarjev.

Dnevna vprašanja

1. Katero leto štejejo danes Mohamedanci?
2. Kdaj se je pričel pravoslavni koledar?
3. Kaj je, česar se vsakdo boji, a če jo dobi, se veseli?
4. Kam gre največ vina?
5. Kateri tiči radi pijejo vino?
6. V katerem mestu Jugoslavije ima Amerika svoj konzulat?
7. Katere države štejejo med slovanske države?
8. Kdaj je bil rojen odlični pisatelj F. S. Finžgar?
9. Koliko površine meri Indija?
10. Kateremu namenu služi časopis?

Odgovori na vprašanja

1. Mohamedansko leto 1350 se je pričelo 10. maja, 1931, in je navadno leto s 354 dnevi, končalo 6. maja, 1932, in naslednjega dne se je pričelo leto 1351, ki je zopet navadno leto, toda ima le 345 dni.
2. Pravoslavni koledar se je pričel 14. januarja, 1932 in se konča 13. januarja, 1933.
3. Pravda.
4. V grla.
5. Mlatiči.
6. V Zagrebu.
7. Med slovanske države štejejo Rusijo, Poljsko, Češko, Jugoslavijo in Bolgarijo.
8. 9. februarja, 1871, v Doslovicah pri Breznici, kot sin siromašnega krojača.
9. 1,805,322 kvadratnih milj.
10. Vzgoji, zabavi in informaciji.

Če verjamete al' pa ne.

Tone Sajovic, Joža in France Pikš so imeli nekoč golobe, s katerim so pošiljali pošto na Mike Pikšove farme in obratno. Ker ni na tej farmi telefona, so kar pripeli enemu golobu listek na nogo, ki se je glasil: "Popoldne pridemo! Deni ga eno galono na led!" Ali kadar so bili par dni na farmi in so se nenadoma odločili, da gredo nazaj v Cleveland, so zopet spustili golobčka z drobnim pisemčkom: "Drevo bomo doma! Večerja naj bo ob sedmih, pa ne pogreta!" Tako so jim golobi opravičili dolgo časa važno službo pismošne. Eno leto zatem srečam Toneta Sajovca na kornjeru, pa ga vprašam:

"No, kako pa kaj golobje? Afi jih imate še vedno mesto telefon?"

"Nak, golobov pa nimamo več," žalostno odgovori Tone.

"Ne več? Kaj pa se je zgodilo z njimi? Ali ste napravili iz njih rižot?" se začudim.

"Tisto ne, ampak vse golobe so nam aeroplani povozili," pojasni Tone.

Siromašen poštni uradnik, oče treh deklet, mlo pogleda gor proti nebesom in vzdihne:

"O, ljubi Bog, ki oblačiš lilije na polju, — skrbi tudi za moje tri hčere, vsaj pred pustom!"

Župnik je venomer pridigoval, da v nedeljo ne smejo delati na polju. Toda stari žagarček si ni tega posebno jemal k srcu in je tudi v nedeljo rad mahnil s koso, ali spravljal seno v kopice. Neke nedelje popoldne ga sreča župnik in ga trdo prime:

"Oče, ko sem šel davi v cerkev, sem vas zopet videl, da ste delali. To ne sme biti; en dan v tednu mora človek počivati."

"O, saj delam tako, gospod župnik; jutri bom pondeljkoval."

"I, kaj pa je danes vlaku, da vozi tako prekvato počasi in previdno?" vpraša potnik sprevodnika na kamniškem vlaku.

"Ej, veste, ongrava Cila pelja danes v Ljubljano košaro jajec, pa je naročila naj vozimo malo bolj počasi, da se ne pobijejo."

Županstvo občine Kozja reber je dalo sledeči oglas v časopis: Občina Kozja reber išče za zeganje spretnega zdravnika.

Včasih se v tiskarni kaka črka obrne narobe, ki napravi novico povsem drugačno, kakor bi morala biti. Tako je poročal blagajnik nekega dramskega društva: "Finžgarjev 'Divji novec' je napolnil našo zelo prazno blagajno."

Drugič je bila pa v časopisu sledeča vest: "Čim je počil prvi mežnar, se je ljudem vzradostilo srce."

Možak pride v spikizi in si naroči kozarec piva. Ko se za prvo silo oddahne, reče prodajalcu: "Koliko sodčkov pive prodajš na teden?"

"Tako, kakih 30 sodčkov." "Če mi daš zastoj dva kozarca pive, pa ti povem, kako boš prodal še enkrat toliko pive." "Dobro, tukaj jih imaš, sedaj mi pa povej svoj nasvet." "Se enkrat toliko pive boš prodal, ako boš dajal večjo mero," mu svetuje odjemalec.

Legan je pripovedoval Tonetu Baragi, da bo šel pogledat v stari kraj in sicer, da bo šel k sv. Gregorju, kjer je njegova Francka Doma. Baraga mu je pa to vestno odsvetoval, naj nikar ne hodi. Ko ga je Legan vprašal, zakaj da ne bi šel, mu je pojasnil Baraga, da ne dabi v celi soseski sv. Gregorja tako dolge postelje, da bi šel lahko spat, kegliča pa da tam nimajo, ki bi bil sicer ravno dovolj dolg zanj.

KAKO ŽIVI SOVJETSKI DELAVEC

Predsednik holandske socialno-demokratske stranke, J. W. Matthijssen, je v drugo prepotoval Sovjetsko Rusijo in objavil v strankinem glasilu "Het Volk" nekaj pisem. Dne 21. junija t. l. piše iz Harkova:

"Sinoči sem povabil na večerjo nekega Nemca in njegovo ženo. Za steklenico piva in čašo čaja, ki sta ga med pripovedovanjem popila, sem plačal 3.30 rublja ali po sovjetskem tečaju 7.20 nemških mark (približno \$2.00).

Življenje je tukaj drago. Vse, kar sega čez prenikajoč odmerjeni minimum, velja za razkošje in je blazno drago.

"Intourist" je ruski potniški urad in preskrbi vožnjo po dokaj zmernih cenah. S pomočjo napitnine ne potuje nikjer na svetu tako ceno kakor "Intouristom." Storitve se odmerjajo velikopotezno.

Denar poteka kakor voda skozi prste. Čevljev ne snajijo v nobenem hotelu. Snajilec čevljev na cesti zahteva 1 rubelj, vendar se zadovolji tudi s polovico rublja, to je 64 centov ali 1.50 marke. Poštarina za pisno znaša 70 fenigov.

V tajnem denarnem prometu v Harkovu ima rubelj drugo vrednost kakor v ruski državni banki. Namesto 2 rubljev jih dobiš za en dolar 25.

Kaj si more ob teh razmerah kupiti za svoj plač delavca? Po glavnih mestih zasluži na mesec po 150 rubljev. To velja za dobro plačane navadne delavce. Vsakodnevna plača znaša torej 6 rubljev ali 75 kopejk na uro. Holandski delavec zasluži pri enakem delu po 60 centov in brezposelnik prejema po 30 centov podpore.

Bel kruh je razkošje in ga delavec sploh ne dobi. Funt črne kruha, ki stane drugod par fenigov, je tako drag, da ga delavec v eni uri ne zasluži. Izpod rublja ga ne dobiš.

Glavna razlika je pa v tem, da si more inozemski delavec za svoj denar kupiti toliko kruha, kolikor hoče, v Rusiji je pa vse samo na karte. To je tem huje, ker skoraj ni prilike, da bi se za picli delež kruha odškodoval z drugimi živili. Krompir je zelo redko blago, tako tudi mast, margarine in mleka niti ne omenjam.

Ce dela mož v težki industriji, potem že še gre. Vsak dan mu je določenih 800 gramov kruha. A njegova družina, žena, sinovi in hčere ne dobe niti po 200 gramov. Kar manjka, treba dopolniti v svobodni trgovini. Tu pa stane kilogram rženega kruha najmanj 4 rublje. To se pravi torej plača za 5-6 ur dela, da zadostuje za enkratni delež, ki je pa premajhen, da bi se ljudje najedli do sita.

Zaradi racionalizacije in neznosne draginje drugih živil je pomanjkanje kruha v tej deželi, ki izvaža žito v celih ladajah, zelo občutno. Ljudje krošnjarijo z drobtinami kruha: funt, pa tudi le pol funta kruha ponujajo po cestah. V Kijevu in Harkovu stoji ob cestah kmetiške ženske, ki prinašajo iz vasi po pet ali šest funtov rženega kruha na prodaj. Še več prodajalcev kruha je na trgu. Tam najdeš moške in ženske, ki imajo na prodaj samo majhen kosček kruha.

Videl sem neko tako kmetiško ženo, ki je ljubezljivo božala mrvo kruha in čakala na kupca. Morda si je pritrkala kruh od lastnih ust. Tu hito mimo gospodinje in delavci, ki bi jih po naših pojmihi prišleli med sodrgo. Ponujajo za kruh toliko, kolikor pač morejo. Kdor ponudi premo, n. pr. 20 dinarjev za funt, ga prodajalka niti ne pogleda. Zanimati se začne za kupca, če ponudi 30 dinarjev za funt, a zahteva 45 dinarjev. Nazadnje se pobotata za 35 do 40 dinarjev za funt.

Cestna železnica je že cenejša; vozni listi so po 15 kopejk. Vozovi so vedno prenapolnjeni in stoji celo na stopnicah po štiri osebe. Sprevoznikov ni. Njihovo službo opravljajo ženske, in to zelo točno; tudi vozaška mesta že zelo pogosto zavzemajo ženske, in to na splošno zadovoljstvo.

Se ena reč je poceni: vžigalice! Škatljica stane dve kopejki, torej ne več, kakor drugod — le da so znatno slabše. Majhen kosček toaletnega mila pa stane po vseh prodajalnah 1.20 rublja. Jajca je dobiti skoraj edinele v krošnjarski trgovini po 7 rubljev za 10 jajc. Presnega masla ne prodajajo ne zadrage ne državnih prodajalnih. V bazarju ga dobiš kilogram za 30 do 35 rubljev, torej za celo enotedensko plačo! Privilegirane skupine ga morejo kupiti v Sovnarkomih po 5 rubljev kilogram. Sladkor je po 64 kopejk kilogram, a ga navadno ni dobiti, tako, da ga moraš slednjič kupiti v svobodni trgovini in plačati zanj 10 do 18 rubljev. Perutnine in mesa po državnih prodajalnah sploh ni dobiti.

Ker po stanovanjih preprostih delavcev plin ni napeljan, svetilo in kuhajo s petrolejem, ki ga dobi posamezna družina po približno deset vrčev na mesec. Kdor ne kuha sam, svojo petrolejsko nakaznico proda. Po tem potu prihaja petrolej tudi v svobodno trgovino. Pozimi stane kubični meter drv 75-80 rubljev. Premoga skoraj ni mogoče dobiti, tako da ljudje pozimi hudo prezebajo.

Oblike in čevljev ne moreš preplačati; ženski plašč, ki bi ga v Evropi tudi najrevnejša delavka ne marala, stane 114 rubljev, obleka iz krepe de Chine-a 196 rubljev, staromodni ženski klobuk 62 rubljev itd. Na karto stanejo priprosti delavni čevlji 10 rubljev, drugače pa 25 do 30 rubljev.

Najemnine za stanovanja so nizke; po novih fabriških stanovanjih, ki so edina res človeku primerna, plača delavec za dve sobi in kuhinjo deset rubljev. Večina prebivalstva stanuje ceneje, zato pa zelo tesno in neprijetno.

Pri notranjih posojilih za 1. in 2. pjetileto se od vsakega delavca, ki zasluži 150 rubljev na mesec, zelo odločno "pričakuje," da podpiše za vsako posojilo najmanj znesek v višini svoje enomesečne plače, ki ga more odplačevati v mesečnih obrokih, dasi vsa plača komaj zadostuje za prehrano družine. Najbrže doprinašajo mnogi to žrtev z veseljem, drugi pa le pod hudim moralnim pritiskom.

Najhuje je, kakor rečeno to, da so potrebščine racionalizirane in v svobodni trgovini strahovito drage. Od 1926. leta do danes so se plače ruskega delavstva podvojile, cene potrebščinam pa so se počevorile.

Če vpoštevamo vse okoliščine, vidimo, da se godi ruskomu delavstvu približno tako kakor holandskim ali nemškim brezposelnim, pravzaprav pa še slabše.

4. septembra

S. D. Z. piknik
na Pintarjevi
farmi!!!!

DR. A. L. GARBAS
ZOBOZDRAVNIK

naznanja otvoritev zobozdravniškega urada

v Slovenskem narodnem domu
6411 St. Clair Ave.

Tel. Henderson 0919
soba št. 10

Uradne ure: Od 9 — 12, 1 — 5, 6 — 8
Ob sredah od 9 — 12.

FR. JAKLIČ:

PEKLENA SVOBODA

Povest o ljubljanski in izanski
revoluciji leta 1848

Ko so prvi privpili skozi špitalske ulice pred magistrat in je po Glavnem trgu jeknilo: "Konstitution! Konstitution!" tedaj so branjeve, ki so čepele na stolčkih, vstajale, poslušale in ker niso vedele, kaj pomeni klic, so se vpraševale vse prek:

"Kaj pravi? Kaj pa mu je, da se tako napaenja?"

"Konstitution! Konstitution!"

Tedaj se je že razlegalo klicanje od Tranče doli.

"Kaj pa je to? Mamka, ali so ljudje znoreli?"

Sedaj so pa že od vseh strani in na vse strani vzklikali: "Konstitution! S v o b o d a! Konstitution! Ljudstvo naj vlada! Živio!"

In čimdalje več ljudi je bilo na trgu. Okna po hišah so se odpirala, trgovci in komiji so stali pred prodajalnami in gledali in poslušali.

"Konstitution! Svoboda!"

Tedaj je pa tudi med branjeve blisknila novica:

"Antikrist je prišel!"

"Slišite! Antikrist je tukaj!"

"Je že vse zmešal! Le glej!"

Ali jih kaj razumeš?

Tedaj je pa branjevka, ki so ji pravili "Ižanka," pograbilala jerbas in si ga zavijetela na glavo.

"Pojdimo! Se pohodili nas bodo!"

Tedaj so vse pograbile jerbase, pobrale stolčke in se umikale s trga na vse strani.

Po trgu so pa zavalovile množice gor in dol, mednje se je pomešala mladina iz šol, trgovski sotrudniki iz prodajalnih in čevljarski vajenci — in vse je vpilo in klicalo:

"Konstitution! Konstitution! Konstitution!"

DR. ANTHONY GARBAS

V S. N. Domu je odprl zobozdravniški urad dr. Anthony Garbas, ki je letos dovršil zobozdravniške študije na univerzi v Louisville, Ky., pred nekaj tedni pa je z izvrstnim uspehom napravil izpit pred državno komisijo v Columbusu. Dr. Garbas je odlični slovenski mlad mož, ki bo v p. nos. naselbini. Doktorju želimo mnogo uspeha in ga priporočamo rojakom v naklonjenost.

DR. A. L. GARBAS
ZOBOZDRAVNIK

naznanja otvoritev zobozdravniškega urada

v Slovenskem narodnem domu

6411 St. Clair Ave.

Tel. Henderson 0919

soba št. 10

Uradne ure: Od 9 — 12, 1 — 5, 6 — 8
Ob sredah od 9 — 12.

DRUGO POGLAVJE

Tone Krivanoga išče antikrista

V kratkem času je vse mesto odmevalo od veselega vzklikanja. Iz mesta je udarilo v predmestja, na Cojzov graben, v hiše na obeh straneh Gradašice, v ulice, ki se vzpenjajo na Grad od južne strani.

Ižanka je prva prinesla novico v Reber, kaj se godi na trgu in kako grmi na vseh straneh. Pribežala je domov, kakor bi jo kdo podil. Vsa zasopla je bušnila skozi vrata in jerbas bolj vrgla kakor postavila na tla, stolček je pa tudi kar zaropotal po podu. Ko je pa dobila nekoliko sape, tedaj je pa padlo iz nje: "Sodni dan bo! Antikrist je že tukaj!"

Mož, ki je kuhal, je že prej začuden pogledal ženo, ko je s tako nenavadno ihto privihrala. Ko je pa zaslila njeno govorjenje, je spoznal, da nekaj ni v redu, in misleč, da se je nekako premeknilo v njeni glavi, je dejal:

"Kaj se ti meša, ka-li? O antikristu govoriš; Bog nas varuj!"

"Je že tukaj! Je že vse zmešal! Pojdi pred rotovž, pa boš videl, kaj se godi! Vsi ljudje norijo!"

Mož ni vedel, kaj bi ji odgovoril, pa je s kuhalnico v roki gledal njo, ki je tako čudno govorila, in čakal, kaj bo povedala, da jo bo spoznal in vedel kako in kaj.

Velela mu je, naj meša v loncu, da se ne bo prismodilo, potem je pa nadaljevala:

"Prišlo je, kakor bi mignil. Iz špitalskih ulic je pridrl na trg gologlav človek, mahajoč s klobukom in se je diral na ves glas. Pa je bil takoj drugi za njim in nazadnje so se usipali iz špitalskih ulic kakor iz cerkve od nedeljah in vsi so mahali z rokami in klobuki in vpili: 'Štacion! Štacion! Kon—šta—štacion!' Čimdalje bolj so kričali, čimdalje več jih je bilo in nihče ni vedel, kdo so in kaj hočejo. Nihče jih ni razumel. Še nismo zvedeli, kaj to vpitje pomeni, so pa že izpod Tranče prihajali prav taki ljudje, ki so vpili prav tako in se tako vedli. Kot bi trenil, je bil trg poln ljudi, ki so mahali s klobuki in vpili in kričeli; nekateri so kar poskakovali, kakor bi bili znoreli. Tedaj so pa povedali: 'Antikrist je prišel!' In ko smo vedeli, zakaj je svet tako zmešan. Jezike je zmešal, da drug drugega ne razumejo. Strah me je obšel, da bi se še meni kaj ne pripetilo, ko sem videla, kako je precej prijel vsakega, ki se je spustil v razgovor s človekom, 'Jaz sem pa slišala, da jih je antikrist zmešal,' je dejala mati. 'Jaz pa o antikristu nisem nič

lišal, pa nekaj že mora biti, ko so tako brez glave." Družina je potem sedla in kosila. To so bili naši znanci iz škrilj. Glavan z ženo, sin Janez in pa Tone Krivanoga, ki se je bil tako udomačil v tej družini, kakor bi bil v najbližjem rodu z njimi. Ko je bila prišla nevesta h Glavanovim, so bili stari in mladi pač nekaj časa skupaj, a naposled so šli le na dvoje. Za dve delavni družini je bila kmetija tudi premajhna. Stara dva sta se bila najprvo naselila v Iški vasi. On je delal, kjerkoli je bilo, najrajši je pa nakladal drva na ladje in pomagal ploviti po Ljubljani. Ona se je pa ukvarjala po malem s kupčijo. Nabirala je jajca in maslo, fižol in gobe in še razno drugo drobnjav, ki se lahko proda na trgu v Ljubljani, pa je hodila v mesto, včasih peš, ali se je prislonila na kak voz ali pa tudi na ladjo, kadar je bil mož pri vesilih. Tako se je polagoma privadila barantije. Sin Janez je bil pa šel k vojakom. Dragonec je bil. A primerilo se je bilo, da ga je bil podrl konj in mu pretrl nogo, pa ni bil več za vojaka. Tedaj si je poiskal službe v Ljubljani, kamor sta se naposled priselila tudi oče in mati. Posrečilo se jim je dobiti stanovanje v najvišji hiši v Rebru, od koder je lepo videti na mesto, na barje in tudi na Ižansko, kjer so škrilje in Mokre.

Oče je delal na trnovskem Jeku. Razkladal je ladje, ki so prinašale po Ljubljani drva iz gozdov v Mokreu in na Krimu, stavbinsko kamenje iz Podpeči, opeko z Vrhniko in šoto z barja. Včasih je šel z ladjo po blago, ako ni imela ladja veslača. Kadar ni bilo dela na Jeku, tedaj je hodil žagat drva po hišah. Tega dela se je oprjel tudi Janez. Mati se je pa prelevila v branjevko. Po Ižanskem je imela dovolj znanj in prijateljice, ki so zbiralale in znašale blago ter ga prinašale v mesto, ali pa so ga dajale na ladjo, kadar je Glavan priplovil po Iški navzgor, ko je šel po drva. Glavan je dobila od branjevke ime Ižanka. Pod tem imenom jo je poznal ves trg in vse kuharice so vedele, kje prodaja Ižanka jajca in maslo. Njene roke, ki so bile nekdanj žuljave in raskave, so postale mehke in bele; njen obraz je bil poln in zalit, naredil se ji je podbradek in lica so se ji svetila od zdravja. Kar pomladila se je bila v Ljubljani, ko je bilo manj dela in več kruha in boljšega kakor v škriljah.

"Babo imaš, da je kaj!" se je dobrihal Tone Krivanoga Glavanu, ko je bil prišel na stanovanje.

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

"Urša! Ti si se pa oklepala!"

THE OLD HOME TOWN

Registered U. S. Patent Office

By STANLEY

UNCLE BEN PUTTER IS THE ONLY MAN IN TOWN WHO REALLY PROFITS WHEN THINGS ARE "DULL"

© 1932 Lee W. Stanley Central Press 8-30-32

Kar lepo te je gledati," se je priliznil Tone materi, ko ga je vzela pod streho za tisti čas, ki ga bo v letu prebil v Ljubljani.

Ižanki je dobro delo in mu je rekla, da ni treba skrbeti za hrano, kadar bo v Ljubljani, da se bo pri njej že toliko skuhalo, da bo za vse dovolj, tudi zanj, ki je skušal pomagati takrat, ko je bila v stiski.

(Dalje prihodnjic)

MALI OGLASI

V najem

se dajo stanovanja, po 4 ali 5 sob, gorka voda, vse moderno. Rent \$18.00 do \$20.00 na mesec. Vprašajte na 757 E. 82nd St., spodaj, suite št. 1. (206)

Prodaja se

64 akrov obsegajoča farma, ali se tudi zamenja za hišo v mestu. 32 milj od mesta, ob tlakani cesti. Ima vse potrebno orodje, živino, mnogo sadnega drevja in trte. Kupec dobi ves letošnji pridelek. Vprašajte na 19404 Mohican Ave. Tel. KEnmore 4597-J. (208)

Naprodaj je

prostor za popraviljanje čevljev, vsa priprava, in hiša s 5 sobami, lot 100x125. Blizu La Salle gledališča in 185. ceste. Potrebne se le majhna svota, drugo na odplačila. Vprašajte na 19404 Mohican Ave. Tel. KEnmore 4597-J. (208)

Dekle išče

hišno delo, je izvežbana v vsem. Za naslov vprašajte v uradu tega lista. (Aug. 31. Sept. 2.6.)

Naznanilo

Vsem onim članicam društva Marije Magdalene št. 162 K. S. K. J., ki še niso poravnale svojega asesmenta, naznanjam, da se bom nahajala v stari šoli vs. Vida danes, 31. avgusta od 6 — 7 zvečer. Prosim vas nujno, da plačate svoj asesment, drugače bom primorana suspendirati večje število članic, kar pa prav nerada storim. Pozdrav!

Mary Hochevar, tajnica.

Zahvala

V Kneusovi dvorani so mi pripravili 27. avgusta lep surprise in shower party, na idejo materine sester. Zato se prav lepo zahvalim dekletom in ženam za tako lepa in dragocena darila, ki so mi jih dali.

Alojzija Bizjak.

Velika front soba

se da v najem poštenim fantom ali dekletom; kopališče, gorkota. Ravno tam se odda kuhinja in spalna soba z vso pripravo. 5814 Bonna Ave. (207)

Stanovanje

se odda v najem, 5 sob, kopališče, furnez, garaža. Poizve se na 6410 Varian Ave. (205)

V najem

se dasti dve sobi, spalnica in kuhinja, jako poceni. Vprašajte na 1135 Addison Road. (205)

S hranilno knjižico

International Savings & Loan Co. lahko kupite pri nas obleko, površnik ali suknjo. To velja samo za nekaj časa. Oglasite se pri nas, da se pogovorimo.

Brazis Bros.

6905 Superior Ave. —x)

A. MALNAR

Cement Works
1119 Addison Rd.
ENDICOTT 4371

LED IN PREM OG

TOČNA POSTREŽBA

JOSEPH KERN

SLOVENSKI RAZVAJALEC

LEDU IN PREM OG

1194 E. 16th St.

Poklicite: KEnmore 4381

FLEET-WING

PERRY'S SERVICE STATION

6619 St. Clair Ave.

ARNOLD ZWEIF:

Slučaj narednika Griše

Za "Ameriško Domovino" predstavil M. U.

Bjušev brzojaviti svojemu po-
veljstvu, kaj je videl pri nas? Seveda, šel je domov, v Antokol. Saj vidim, moža je treba ustreliti, ker je zapustil svojo četo brez dovoljenja, zato da pride domov — a s tem naj se da vzgled našemu moštvo. Vsi so siti vojne, tega ne moremo več prikrivati. Seveda Schieffenzahn ima prav, kakor vedno. Ne morem se niti jaz upirati pove-
ljen — a da povem po pravici: meni ne ugaja," je dejal napol sam sebi, ker je začel misliti na izredne uspehe bataljona, ki ga je pregledal, bataljon sivih veter-
anov in golobradih dečkov v jeklenih čeladah, za kojih pre-
hrano in zdravje je moral on skrbeti in katerih potrpežljivost je skušal še bolj utrditi s tem, da jim je govoril o izgledih na skorajšnji mir.

Sodni svetnik je dejal pol-
glano: "Občutljivost ali ne, jaz ne vidim nobene možnosti, da bi obsodbo izbrisali. Divizijsko vojno sodišče deluje kakor stroj: čim pograbim kakega človeka v svoje kolesje, pride ta iz njega samo še kot mrljč. Ako bi vprašal kdo mene, ekscelencija, dali je v vsem tem početju kaj smisla, vprašal me o kazenskem zakoniku, o vsej zmešnjavi predpisov in ukazov, sem vedno pripravljen povedati svoje mnenje. Samo, ako ekscelencija dovoli, moramo našo revolucijo pričeti od zgoraj."

"Bog ne daj," je dejal von Lychow, medtem ko se je nadporočnik smejal. "Revolucija! Kako sovražim to besedo."

"Tadaj," je nadaljeval nezma-
gano Posnansky, "preidimo k tem-
ljem. Vsaka postava, ki temelji na kaki drugi nego etični podlagi, je barbarska. Vsi ukazi, ki jih izdajamo tu in nad za-
sednim ozemljem, se samo ne-
kako urejevanje — samo pesek v oči. Ako si ne priznamo, da je namen naše legistacije vzdrževa-
nje obstoječe oblasti, tedaj se varamo sami sebi. Ako pa sto-
jimo pred dejstvi, kakor jih vse-
buje slučaj pred nami, in ako so ta dejstva jasno dokazana, te-
daj nam ne preostaja drugega, kakor da izvršimo dane nam ukaze, ali pa da ovržemo ves sis-
tem. Stavljam se vaši ekscelenci neomejeno na razpolago za merilo proti poveljstvu vzhod-
ne armade. In tako," je dodal z agonijo trepetajočega srca, "in tako bomo postavili pred svet izvršten primer ter zadali smr-
ten udarec vsem vojaškim od-
vetnikom celega sveta."

"Bog varuj," je dejal von Ly-
chow. "Jaz že ne bom imel opravka s takimi 'izvrstnimi primeri' in 'smrtnimi udarci.' Jaz sem pruski general in storim svojo dolžnost. Ne kar tako na slepo, kajti mi Junkersi ima-
mo oči in gledamo stvari, kakor so v resnici. Kar pa mora biti, mora biti. Obžalujem ubogega reveža, a mi moramo misliti na važno stvar: disciplino, Prusi-
sijo in cesarstvo. Kaj pa naj pomeni en Rus več ali manj?"

In v vsesplošnem miru nastaja-
jočega mreku se je čulo drsa-
nje peresa, s katerim je končno-
veljavna oblast divizije, zaklju-
čila slučaj Bjuševa.

Doktor Posnansky je sedel vzravnal v svojem stolu. Mla-
demu Winfriedu, ki je slonel ob oknu, se je zdel njegov obraz truden in upadel. In enkrat se je celo spozabil in prav neurad-
no zazelhal. Ura gospoda Tam-
šynskega je udarila šesto. Po-
snansky je čutil, da ga prema-
guje spanec, zato je vstal. Win-
fried mu je hotel priiskčiti na pomoč s tem, da je porinil pa-
pirje na polico, od koder pojde-
jo svojo uradno pot. Medtem

pa je dejal polglasno njega ek-
scelenci: "Ekscelencija, obljubili ste, da boste še pred večerjo pre-
gledali cene, ki jih zahtevajo od moštva v kantini, predvsem pa cene tobaka, smodk in konzerv."

"Seveda, seveda," je vzkliknil Lychow. "Dobro je, da spomni-
te starega konja... Godi se mi tako, da se ne bi moglo godi-
ti bolje niti perzijskemu šahu." Stisnil je sodnemu svetniku roko, ki je takoj odšel. "Čudaki tile pravniki, kaj, Pavel?" je de-
jal medtem ko je legel na divan, kakor da se hoče spočiti, predno začne zopet z delom. "Tale Posnansky, na primer. Stavim, da čita Berl Tinreageblatt, a voli pa tako rdeče, kakor mu je le mogoče. Kadar pa je v službi, ne popusti. Tile judovski odvet-
niki... Stavim, da ljubijo po-
stavo, kakor ljubimo mi naša polja in zemljo. Ne vsi — am-
pak le najboljše med njimi. Am-
pak Posnansky" — pri tem je zazelhal — "jo gotovo ljubi. Zo-
pern pes je, a brez zamere. Ven-
dar je dovolj moder. Vsekakor more imeti prav. Ni mogoče, da je mislil vse resno..." mirno je stari gospod zadremal. Nadporočnik Winfried ga je po-
kril z mehko odejo.

ČETRTO POGLAVJE

Griša sam

Na četveroglatem dvorišču začasne ječe v Mervinsku, so sta-
le tri dolge vrste mož s puška-
mi: domobranska kompanija, ki je opravljala tu policijsko služ-
bo, in ki je sedaj nastopila za pregled orožja. Se enkrat pred pri-
hodom stotnika von Brettschneiderja je stopal med vrsta-
mi narednik Spierauge, mal mo-
čan dedec, ter z zadovoljstvom gledal po uniformah in opre-
mi. Brez potrebe, seveda. Kompa-
nija je bila srečna, da je bila nastanjena v Mervinsku in se je tega tudi zavedala. Obstoja-
la je od dvesto in desetih mož — ki so preživeli kot ostanek domo-
branskega polka dvatisoč in štiri-
stotih mož, ki so jih zapodili na zapadni fronti, da zamašijo luk-
njo, ki je nastala pri Douaumontu vsled prodiranja generala Ni-
velleja. Nikdar ne bo ta polk pozabil onih treh dnevov, od 12. do 14. decembra, dokler bosta živela le še dva njega člana. V meglji so navalili Senegalcji in francoski alpinci iz svojih zaklo-
nov. Dobra tretjina polka je bila mrtva, druga tretjina je še bolj napolnila francoska jetni-
ška taborišča: a tu je prirejal parado ostanek, ki je še ostal živ in zdrav.

Nekdanjo civilno jetnišnico v Mervinsku, ki je bila zidana od rdeče opeke, so razširili z lese-
nimi dozidki. V ječi so bili za-
prti vsi jetniki Lychowe divi-
zije: nemški vojaki, ki so se pre-
grešili proti tuji lastnini, oni, ki se niso pravočasno vrnili s dopu-
sta, dezerterji, oni, ki so prišli v črno knjigo pri kakem nare-
dniku ali pa poročniku, oni, ki se skupno protestirali proti pre-
slabi prehrani, pijanci in nasil-
neži, oni, ki so se skušali poško-
dovati same sebe — vsi ti so bili kaznovani po vojaškem zakoniku, ki je prihajal še iz osemnaj-
stega stoletja. Ako je kateri med njimi napravil dober utis, se je znal lepo vojaški postaviti, je gledal živahno, a ne preveč prebrisano — nu, potem se je izmazal z lažjo kaznijo, kakor pa jo je predpisoval ta zakonik. Kajti ta zakonik je bil zastarel, prekrut, nedosleden, kar je pri-
znal rad vsak sodnik. Česa pa se je imel tudi na vsezadnje bati vojak na fronti: živeti je moral itak zaprt pod zemljo, slabše ne-
go vsak jetnik v ječi, a v smrti ni nevarnosti je bil neprestano. Za vojaštvo za fronto pa je ve-

ljala kot najhušja kazen, odhod na fronto — ta kazen sicer ni bila omenjena in niti priznana v zakoniku.

Temu primerno so postopali v začasnih ječah, kakor ona v Mervinsku, z jetniki precej do-
bro. Družabnost med jetnikom in ječarjem je temeljila na enaki uniformi, skupni in enaki usodi, in vseobčemu poželjenju po miru. In tako čuvstvanje se je razširjalo celo na ruske vojne ujetnike.

Tu naletimo na narednika Bjuševa: zelo dobrega mladeniča. Lep, čeden, vesel in lahkega srca kakor ribica v vodi. Domo-
branci, ki so stali na dvorišču v treh vrstah, trdi kakor tri vrste lesenih vojakov, so ga imeli radi, a so tudi vedeli, da so mu od-
merjeni še največ trije dnevi življenja. Vedeli so že za pove-
lje vrhovnega armadnega po-
veljnika, vedeli so, da bodo po-
stopali z dezerterjem Bjuševim kakor s špijonom, vendar pa ni-
so tega povedali njemu — čemu naj bi? Izvedel bo že itak pre-
rano, kajti vojaški pregovor pra-
vi: prekasno je še prezgodaj za take novice.

Možje so stali komodno, a ven-
dar vedno pripravljeni za pove-
lje "Pozor." Na rokavih so ime-
li vsi ploščice s črkama M. P. (Militar Polizei: vojaška polici-
ja) in pa orla, ki je bil posebno znamenje mervinskega glavnega stanu, kateremu je bila kompa-
nija pridružena v policijske in vojaške svrhe.

Razdeljevanje oblasti v me-

stu kakor je bilo Mervinsk, je bi-
lo nekoliko zamotano. Nad ci-
vilnim prebivalstvom, ki je se-
veda predstavljalo neizogibno nadlogo, se je iztezala težka ro-
ka krajevne vojaške postojanke ali Ortskommandature, obenem s štabom in četami, ki so ji bili pridruženi. Ortskommandant je seveda imel prosto roko v vseh varnostnih zadevah ter je spadal naravnost pod prometni inšpek-
torat, v čigar področje je spadal Mervinsk. V takih slučajih pa, kjer so bili v takem kraju na-
stanjeni štabi armad, je imel končno veljavno besedo v vseh vojaških zadevah, poveljnik do-
dne armade, a le samo v voja-
ških. V navednih krajevni-
h zadevah, ki se niso tikale vojaštva samega, pa ne bi bil sprejel Orts-
kommandant in njegovi podlož-
niki nobenega ukaza od genera-
la. Ta je le lahko izrazil svoje želje, katerim je Ortskomman-
dant lahko ugodil po svoji lastni uvidljivosti, v kolikor je ho-
tel. Vsled tega tudi ni bilo no-
bene ljubezni med obojem pre-
seljujočih se frontnih čet in stal-
ne garnizije. Vedno so si me-
tali drug drugemu klade pod noge. Na primer: nočna patru-
lja je ustavila kakega člana von Lychowe divizije ter zahtevala od njega, naj pokaže dovoljenje, da sme biti čez uro zunaj. Do-
tičnik nima takega dovoljenja. Seveda ga krajevni poveljnik takoj naznani in zahteva, da ga divizija kaznuje. In ravnotako seveda so iskali častniki in pod-
častniki divizije vedno dlake v

jajcu, da naznanijo podložnike Ortskommandature.

Tako se je zgodilo, da je bil stotnik Brettschneider, čeravno ne po svoji krivdi, v jako slabi luči pri generalu. Že dvakrat se je moral v popolni opremi predstaviti generalu ter poslu-
šati pridigo o vedenju svojih podložnikov. Seveda, naj se le pritoži, ako mu je drago, pri Generalnem kvartirnem mojstru, pri vrhovnem poveljstvu (v na-
šem slučaju pri generalnem ma-
jorju Scheiffenzahnu). Stotnik von Brettschneider pa je bil kljub generalom, generalnim zdravnikom in topniškim povelj-
nikom docela samostojen, samo-
zavesten in je lahko postopal s svojim moštvom, kakor se mu je le ljubilo. V tem trenutku, ne zbrigač se za nobeno drugo oblast na svetu, je hotel pregle-
dati puške domobranske kompa-
nije, ki ga je baš tedaj pričako-
vala, da se od nekod prikaže.

Krasno majniško jutro je tvo-
rilo očarljivo ozadje vojaškim ceremonijam. Neizbežni dež se je izpadal tekom noči. Na dvo-
rišču, ki je bilo posuto s peskom, je bilo kaj lepo vežbališče. Kras-
no vreme je privabilo na plano celo uradnike in pisarje. Edini močni izhod iz ječe je bil dobro zavarovan, tako da ne bi mogel nihče pobegniti.

Radi tega je bila tudi stra-
žnica docela prazna, z izjemo ene-
ga moža. Tudi postelje voja-
kov, ki so stale druga vrh dru-
ge, so imele prestati parado. Z oblanjem napolnjene blazine in

lepo zložene odeje, so pričale, kako so bile tudi one naučene pruskega reda in natančnosti. Na obeh koncih so visele posode in druge kuharske posode onih, ki so si morali kuhati na pro-
stem. Ob vzglavjih so viseli v ravni vrsti nahrbtniki, a ob vznožju so bili vzravnani zaboj-
čki, v katerih je vsak vojak hra-
nil svojo zasebno lastnino. Ni-
česar ni bilo na mizah, ničesar na klopih. Ker jim ni bilo tre-
ba štediti z lesom in tudi najbrž ker pospešuje gorkota družab-
nost, je plepal v eni izmed dveh peči ogenj. V tej sobi, v kateri je moralo živeti dvajset ljudi, se je sprehajal jetnik, narednik Ili-
ja Pavlovič Bjušev.

Griša je bil vsled bivanja v celici, v kateri se počuti odra-
ščen človek kaj kmalu, kakor bi bil zaprt v malo škrinjico, neko-
liko bled. Nje malo okence je bilo previsoko, da bi lahko gledal preko njega ven. Edina nje o-
prava je bila lesena vojaška po-
stelja z vzglavjem in odejo, ka-
tere pa se ne sme uporabljati čez dan. Vso svojo lastnino je mo-
ral pustiti v uradu onega dne, ko ga je patrula prignala sem-
kaj. In težko bi ga spoznal, kdor je videl poprej v gozdu. Lase in brado mu je vzel jetni-
ški brivec. Ker so obsodili, da

je njegova ruska suknja ušiva in ker so tudi rabili neprestano ru-
ske uniforme, da so vanje obla-
čili svoje špijone, ki so jih po-
šiljali za rusko fronto, so mu odvzeli vso obleko, katero mu je podarila Babka kot zapuščino Bjuševa in v svrhu potrditve nje-
gove identitete, jo pošteno preku-
hali, a nato mu jo nadomestili z nemško uniformo — ki pa je bi-
la taka, da bi se je ne upala no-
bena armada obleči svojemu moštvo, niti ne svojim delav-
skim kompanijam. Črna suknja, katero je nekdanji nosil topničar, je izgledala spredaj neoporekli-
vo, zato pa je imela zadaj po vsej dolžini zeleno krpo, ki je bila do-
kaz, da je njen nekdanji nosilec bil zadet po nekem izstrelku v ramo a nato v srce. Bjuševa hlače, ki so bile seveda sedaj do-
dobra čista, so nekdanje bile last-
nina nekega debelega a majhne-
ga šoferja, ki je bil dovolj ne-
srečen, da je s svojim stegnom in kolenom zastavil devet kro-
gel. Kljub temu pa, da je bila vsaka luknjica, skozi katero je v hlačah krvavel ubogi voznik, skrbno s sukancem pošita, ven-
dar niso bile hlače nič kaj lepe.

(Dalje prihodnjic.)

Naznanilo

EAST CLEVELAND FARMERS MARKET

naznanja, da so se preselili iz Hayden Ave. na vogal Coit Rd. in Woodworth Rd. Tržni dan je vsak TO-
REK, ČETRTEK in SOBOTO zjutraj. Tukaj ripe-
ljejo farmerji naravnost s farm. Dosti prostora je za parkanje avtomobilov brezplačno. Prostor se lahko najde. Ko pridete na Five Points v Collinwoodu, vzemi-
te 152. cesto na desno od St. Clair Ave. in greste proti Euclid Ave. Prva cesta od St. Clair Ave. na desno je Woodworth Rd. Tam boste pa videli tržne stojnice.

VELIKI IZLET V STARI KRAJ

NA NAJHITREJŠEM PARNIKU NA SVETU

S. S. BREMEN

15. SEPTEMBRA, 1932

Pod osebnim vodstvom MR. VINKA UJČIČA

Gospod Ujčič bo skrbel za vse potnike iz New Yorka do Ljubljane in Zagreba. Za daljne informacije obrnite se do domače tvrdke

MIHALJEVIČ BROS. S. S. AGENCY

6201 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

ali na

THE NORTH GERMAN LLOYD

1119 Euclid Ave., Cleveland, Ohio

Naznanilo

Želim naznaniti mojim klientom, da moj urad v Slo-
venskem narodnem domu bo zaprt do 6. septembra. To se
tudi večernih ur, moj glavni urad na 902 Engineers
Bldg. bo odprt kot navadno vsak dan.

JOHN L. MIHELICH, odvetnik.

ETHYL GASOLIN KUPCEM

Ako želite hitrejši pogon, ako želite hitrejši začetek in da bo motor tiho deloval, napolnite svoj tank z novim zelenim
ETHYL GAZOLINE

Več
moči
več
miljSe dobi
v vsaki
Pennzoil
postaji

THE COLUMBIA REFINING COMPANY

PIKNIK

bo popolen uspeh, ako ga
oglašate v

"AMERIŠKI DOMOVINI"

Društva imajo izjemne cene na oglasih!

Mr. in Mrs. Lindbergh upata, da bosta zredila svojega drugega sina v miru na svojem posestvu v Hopewell, N. Y., od kjer jima je bil odpeljan prvi sinček. Betty Gow se bo kmalu vrnila iz Anglije, da bo strežnica temu otroku. Tudi "Skion," psiček, ki se je igral s prvim Lindberghovim otrokom, bo sedaj zvest t ovariš drugega sina.